

lade foretage et rundspørge blandt medlemslandene vedrørende deres syn på en forpligtelse til at anmelde al im- og eksport af konventionelle våben og ammunition og på gennemførelse af en registrerings- og offentliggørelsesordning.

Minister Helveg Petersen udtalte, at det var hans opfattelse, at offentliggørelse af oplysninger om våbenoverførsler ville bidrage til afspænding og til opbygning af gensidig tillid mellem landene, hvortil kom, at hemmeligholdelse af omfanget af de enkelte landes militære oprustning medførte forøget usikkerhed i nabolandene og førte til overflødige våbenkøb. Endelig ville en offentliggørelsesordning bidrage til bedre erkendelse af den internationale våbenhandels indflydelse på sikkerheden i verden.

Det danske forslag støttedes i indlæg af Norge og Holland samt senere af Malta og USA. Nedrustningsdebatten afslørede imidlertid en betydelig modstand mod forslaget. Det mest bemærkelsesværdige indlæg fremkom fra Indien, som viede en væsentlig del af sit indlæg til at imødegå det danske forslag. Indien stillede en række spørgsmål om det påtænkte omfang af registreringspligten og hævdede, at forslaget gav fuld handlefrihed til våbenproducerende lande, medens andre lande ville blive pålagt forpligtelser til skade for deres sikkerhed. Forslaget risikerede at forårsage, at en uligevægt svarende til den, der var skabt på det nukleare område mellem atommagter og ikke-atommagter, ville opstå også på det konventionelle våbenområde. Forslaget var uden praktisk værdi, så længe der ikke var skabt et effektivt internationalt system til at kontrollere ikke blot handel, men også produktion af konventionelle våben. Forslaget indebar en urimelig diskrimination af alliancefrie lande og tvang indirekte disse til at indgå i militære alliancer og dermed underminere den bestående magtbalance i verden. Det indiske indlæg sluttede med en opfordring om at trække forslaget tilbage.

Kritikken mod det danske forslag fik i debattens løb øget tilslutning. Den forenede arabiske Republik udtalte således, at man fandt forslaget yderst kontroversielt og uegnet til at fremme nedrustningsbestræbelserne, fordi det skabte flere problemer, end det søgte at løse. Syrien var overbevist om forslagsstillernes bedste hensigter, men

udtalte, at tidspunktet for forslaget fremførelse ikke var gunstigt. Argentina kritiserede forslaget, fordi det kun omfattede våbenoverførsler, men ikke våbenproduktion. Denne udformning ville være ensbetydende med, at lande med ringe våbenproduktion bandt sig selv og fik pålagt nye begrænsninger i deres suverænitet, hvorved der ville opstå en politisk uligevægt, der kunne bringe nedrustningsbestræbelserne i fare. Indonesien tilsluttede sig den indiske kritik af forslaget og opfordrede, som også de tre netop omtalte lande, forslagsstillerne til ikke at presse forslaget til afstemning.

Denne kritik blev imødegået i et dansk svarindlæg (se bilag 5), hvori man bl. a. udtalte, at det var et fælles træk for de indvendinger, der var fremkommet, at de havde misforstået forslaget sigte og havde foregrebet, hvad der først skulle følge efter det danske forslag. Det understregedes videre i det danske svar, at forslaget var af meget begrænset rækkevidde, og at det kun sigtede på at undersøge mulighederne for etablering af en registreringsordning. De indvendinger, der var fremkommet, burde efter dansk opfattelse indgå som svar på det rundspørge, man ønskede gennemført ved generalsekretærens foranstaltning, og det var derfor ikke i sagens nuværende fase rette tidspunkt at fremkomme med kritik af selve registreringsprincippet.

Efter det danske svarindlæg tilsluttede også Pakistan sig kritikken af forslaget. Pakistan udtalte, at man ikke var uvidende om våbenkapløbets følger. Man forstod, at der kun var tale om et forberedende skridt, og anerkendte i og for sig de intentioner, der lå bag publicitetstanken, men havde vanskeligt ved at se, at forslaget kunne fremme afspændingen. Forholdet var, at våbenkøb var følgen af, ikke årsagen til, lokale konflikter. De oplysninger, der ville fremkomme om overførsler, ville ikke være fyldestgørende, idet illegale overførsler ville blive holdt udenfor. Hertil kom, at forslaget var diskriminatorisk mod de ikke-våbenproducerende lande og fremfor alt ikke tog hensyn til stormagternes våbenleverancepolitik.

På baggrund af den fremførte kritik mod det danske forslag og på grundlag af indgående konsultationer med en række repræsentative medlemslande, hvorunder det kon-